

Viestintästrategia ja viestintäsuunnitelma Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmalle 2007–2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hyväksytty Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelman 2007–2013 seurantakomiteassa 11.12.2007.

Viestintästrategia

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalle 2007–2013

Visio

Ohjelmakauden 2007–2013 aikana Suomen maaseudun ja sen kehittämistyön myönteinen imago vahvistuu. Ohjelma ja sen tarjoamat tukimahdollisuudet tunnetaan hyvin, ja niitä hyödynnetään kattavasti eri puolilla maata.

Viestinnän lähtökohdat

Euroopan unionin yhteistä maaseutupolitiikkaa toteutetaan ohjelmilla, jotka ovat jokaisen jäsenvaltion vastuulla. Suomen maaseudun kehittämistoimet perustuvat kansalliseen strategiaan ja ne on koottu ohjelmakaudeksi 2007–2013 kahteen kokonaisuuteen: Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisojelmaan.

Maaseudun kehittämistä rahoitetaan kuluvalle ohjelmakaudella Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta eli maaseuturahastosta. Kehittämisojelmien rahoitus on EU-osarahoitteista: osa maaseudun kehittämisvaroista tulee Euroopan unionilta, osa rahoituksesta on kansallista. Kansallisesta rahoituksesta osa on julkista ja osa yksityistä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (myöhemmin: ohjelman) viestinnän lähtötilanne on viime ohjelmakautta yksinkertaisempi: nyt voimassa on yksi ohjelma, joka kattaa koko Manner-Suomen, yksi rahasto sekä yksi rahoitus- ja valvontajärjestelmä. Maaseutupolitiikan hallinto maassamme on kuitenkin laaja ja moniportainen, ja onnistunut viestintä vaatii jokaisen toimijan aktiivista työpanosta ja sujuvaa yhteistyötä.

Ohjelmaa koskevaa viestintää suuntaavat neuvoston maaseudun kehittämisasetuksen (N:o 1698/2005) artikla 76 ja komission toimeenpanoasetuksen (N:o 1974/2006) artikla 58 ja liite VI. Unionitasoinen lähtökohta ohjelmaviestinnälle on, että viestintä parantaa kaikin puolin EU:n näkyvyyttä.

Viestintästrategian tehtävänä on antaa yleiset suuntaviivat ja asettaa tavoitteet ohjelmaan liittyvälle viestinnälle. Strategiaa toteuttavat kaikki, jotka ovat ohjelmakauden aikana jollain tapaa tekemisissä ohjelmaviestinnän kanssa. Koko ohjelmakauden kattava viestintäsuunnitelma ja keskushallinnon vuosittaiset viestintäsuunnitelmat tehdään viestintästrategian pohjalta.

Tämän viestintästrategian on laatinut maa- ja metsätalousministeriön Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 viestintäsuunnitelmaa valmisteleva ryhmä sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintäsuunnitelman 2007–2013 toteutusta yhteen sovittava ryhmä. Jälkimmäisessä ryhmässä on edustajia maa- ja metsätalousministeriöstä, Maaseutuvirastosta ja maaseutuverkostoyksiköstä. Viestintästrategiaa laadittaessa on kuultu aluehallintoa ja keskeisiä sidosryhmiä. Strategia hyväksytään Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 seurantakomiteassa joulukuussa 2007.

Ohjelmaviestinnän johtoajatus

Ohjelmaviestinnän johtoajatus, jota kaikki ohjelmasta kertova viestintä tukee, on: "Hyvinvoiva maaseutu on kansallinen voimavara."

Viestinnän päätavoitteet

Ohjelmakauden 2007–2013 viestintä varmistaa, että jokainen, joka mahdollisesti voi hyötyä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta, tietää ohjelman ja/tai sen toimenpiteiden olemassaolosta sekä siitä, mistä lisätietoa saa. Tämä koskee niin yksityishenkilöitä, kansalaisjärjestöjä, sidosryhmiä kuin viranomaistahoja.

Tavoitteena on myös, että viestinnän eri kohderyhmät ovat tietoisia siitä, että ohjelmaa rahoitetaan Euroopan unionin maaseuturahastosta. Pyrkimyksenä on paitsi lisätä ohjelman tunnettuutta myös parantaa EU-rahoituksen läpinäkyvyyttä.

Ohjelmakauden viestintä pyrkii lisäksi synnyttämään ja ylläpitämään laajamittaista keskustelua maaseudun kehittämisestä sekä vauhdittamaan hyväksi havaittujen ideoiden ja toimintatapojen leviämistä eri puolille Suomea.

Monimuotoinen viestintä

Viestintä on kaksisuuntaista tiedonkulkua, jolle on keskeistä vuorovaikutus eri osapuolten kesken. Se ei siten ole yksisuuntaista tiedonsiirtoa "ylhäältä alas" tai pelkkää tulosten

esittelyä. Viestintä ymmärretään tässä mahdollisimman laajasti: sillä tarkoitetaan kaikkea vuorovaikutusta, jolla välitetään tarkoituksella tai tahattomasti informaatiota ja mielikuvia ohjelmasta.

Kirjallisessa viestinnässä viestin selkeyteen vaikuttaa tekstin luettavuus ja sen suuntaaminen halutulle kohderyhmälle. Itse tekstin eli asiasisällön lisäksi viestintää on muun muassa myös se, kuinka usein ja kenelle tiedotteita ja uutiskirjeitä lähetetään, kuinka ymmärrettäviä ne vastaanottajan kannalta ovat sekä mikä viesti niistä välittyy. Kaikkien ohjelmasta kertovien tekstien ymmärrettävyys (tai monimutkaisuus) on viestintää, oli kyseessä sitten hakuopas, esite, tiedote tai internetsivu. Pyrkimys selkeyteen koskee luonnollisesti myös puhuttua sanaa.

Myös viestintäväline itsessään on viesti: käytetäänkö ohjelmaviestinnässä sähköistä vai painettua sanaa, ja onko internetsivut päivitetty vai ei. Viestintää on myös se, millaista kuvitusta ohjelmasta kertovaan aineistoon valitaan. Laajalti ottaen viestintää on myös se, miten nopeasti asiakkaiden kysymyksiin vastataan ja pyydetty tieto löytyy. Viestintä välittää toiminnan ja hallinnon arvoja.

Strategiset suuntaviivat ja keinoja niiden saavuttamiseksi

Viestinnän strateginen suunnittelu painottuu ohjelmakauden käynnistysvaiheeseen. Viestinnän toteutumista seurataan vuosittain samalla, kun tehdään seuraavan vuoden viestintäsuunnitelmia. Lisäksi viestinnän toteutumista arvioidaan ohjelman väli- ja loppuarvioinnin yhteydessä.

Avoimuus ja läpinäkyvyys

Ohjelmakauden viestintä on avointa suhteessa asiakkaisiin, sidosryhmiin ja suureen yleisöön. Asioista kerrotaan mahdollisimman laajalti ja luotettavasti. Viestintätoimet on ajoitettu oikein.

Ohjelmasta ja sen toteutuksesta on jatkuvasti saatavissa ajantasaista ja luotettavaa tietoa helposti lähestyttävässä muodossa. Ohjelmasta viestitään kielilain vaatimusten mukaisesti. Käytetty kieli on selkeää ja ymmärrettävää.

Eri kohderyhmät otetaan huomioon viestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa: kohderyhmille tarjotaan tietoa, josta ne kulloinkin voivat eniten hyötyä. Viestinnän voimavara on, että maaseudun kehittämisen toimijoita on paljon ja että eri tahot tuntevat eri kohderyhmien viestintätavat ja -tarpeet.

Ohjelmaviestintä perustuu jatkuvaan vuorovaikutukseen, jolloin viestinnän tuloksellisuudesta kerätään kaiken aikaa palautetta. Sekä ohjelmasta että sitä koskevasta

viestinnästä voi antaa palautetta esimerkiksi ohjelmasta kertovan internetsivuston kautta. Viestinnän ongelmat ja puutteet korjataan mahdollisimman nopeasti.

Ennakointi

Tieto on jo saatavilla, kun tiedonhakija etsii sitä.

Ohjelman viestintä perustuu ajan tasalla olevaan tietoon ohjelman toimenpiteiden toteutuksesta ja tuloksista eri alueilla. Hyvän viestinnän perustana on toimiva ja palveleva seurantajärjestelmä, josta tiedot ovat helposti saatavissa eri tarkoituksiin.

Tulevia viestintätarpeita pyritään ennakoimaan. Tavoitteena on, että tarvittava tieto olisi jo valmiina "odottamassa" oikeassa muodossa ja oikealla foorumilla, kun tietoa etsitään.

Tulevista tapahtumista tiedotetaan etukäteen esimerkiksi tapahtumakalentereilla.

Ohjelmaviestinnästä vastaavat tahot keräävät kautta ohjelmakauden esimerkkejä hyvistä hankkeista ja menetelmistä, joista tiedotusvälineet saavat halutessaan vaivatta jutun aikaiseksi. Tässä käytetään etenkin TE-keskusten, kuntien ja toimintaryhmien apua.

Selkeät vastuut, hyvä yhteistyö

Viestintä tapahtuu yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Viestintävuastuut on jaettu selkeästi.

Ohjelmaviestinnän kokonaisvastuu on jaettu maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston, maaseutuverkostoyksikön, paikallisten toimintaryhmien ja TE-keskusten välillä. Lisäksi viestintää tekevät Elintarviketurvallisuusvirasto, kunnat, alueelliset ja paikalliset ympäristö- ja eläinlääkintäviranomaiset, muut viranomaiset sekä hanketoteuttajat.

Ohjelmakaudella hallintoa organisoidaan uudelleen, joten on ensisijaista, että eri tahojen viestintävuastuut ovat selkeästi määritelty ja sovitettu yhteen. Tästä hyötyvät sekä viestinnän toteuttajat että ne, jotka tietoa hakevat.

Ohjelman viestinnän tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että viestintäsuunnitelmaa toteutetaan saumattomalla yhteistyöllä. Yhteistyö varmistetaan yhteisellä valmistelulla ja jatkuvasti toimivilla yhteistyöfoorumeilla.

Viranomaisten viestintävuastuut eritellään viestintäsuunnitelmassa, joka laaditaan vuosille 2007–2013. Viestintäsuunnitelmassa otetaan huomioon viestinnän kohderyhmät sekä eri toimijoiden roolit ohjelmaviestinnän toteuttajina.

Viestinnän välineet

Ohjelmaviestinnän keskeisin väline on internet. Viestinnän riittävä peittävyys varmistetaan alueellisilla viestintävälineillä sekä henkilökohtaisella alueellisella neuvonnalla.

Internet

Ohjelmasta kertovat eri viranomaisten internetsivut pidetään ajantasaisina ja palvelevina.

Internetsivuja päivitetään riittävästi, ja jokaiselle keskeiselle ohjelmasta kertovalle sivustolle tehdään palautemahdollisuus ja / tai yhteydenottolomake. Internetsivuista tehdään selkeät ja asiakaslähtöiset, ja eri toimijoiden sivustot linkitetään keskenään.

Ekstranet

Käyttöoikeuksiltaan rajoitetun verkon eli ekstranetin avulla varmistetaan tiedon saatavuus. Ekstranetissä oleva tieto on ajantasaista, ja kysymysten lähettäminen ja palautteen antaminen on joustavaa.

Uutiskirjeet

Uutiskirjeet välittävät ennakoivasti hallinnonalan ajankohtaista tietoa. Uutiskirjeet ovat sähköisiä, ja ne painetaan vain erityistapauksissa, kuten messuja varten. Uusia uutiskirjeitä perustetaan, mikäli niille ilmenee ohjelmakauden aikana tarvetta.

Esitteet ja oppaat

Ohjelmaa ja sen toimintalinjoja esitellään kiinnostavasti eri kohderyhmille esitteiden avulla.

Oppaat viestivät selkeästi ja yksiselitteisesti tarjottavista tukimuodoista.

Valtaosa tukia koskevaa yksityiskohtaista tietoa kootaan oppaisiin, joita päivitetään tarpeen mukaan. Oppaista tehdään pääsääntöisesti sekä sähköiset että painetut versiot. Eri toimenpiteiden aihepiireistä kertovilla neuvonnallisilla oppailla välitetään tarvittavaa lisä- ja taustatietoa.

Esiintymiset

Osallistutaan messuille, seminaareihin, tapahtumiin ja koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan. Etenkin ohjelmakauden alussa järjestetään tilaisuuksia ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista, loppukaudella tuloksista.

Media

Tiedotusvälineiden edustajiin ylläpidetään aktiivisesti yhteyttä, ja eri viestimiin tarjotaan juttuideoita. Mediaa lähestyttäessä otetaan huomioon asian uutisarvo ja kansainvälisyys, valtakunnallisuus tai paikallisuus. Ohjelmakauden aikana valitaan hyviä hankkeita ja käytäntöjä, joista kertovaa materiaalia tarjotaan myös toimittajille jutuntekoa varten. Ohjelmaviestinnästä vastaavilla tahoilla on hyvät ja luottamukselliset välit tiedotusvälineiden edustajiin.

Tiedotusvälineille lähetetään tiedotteita ja järjestetään tiedotustilaisuuksia. Lisäksi järjestetään valtakunnallisia ja alueellisia taustatilaisuuksia, jotka rakennetaan valitun teeman ympärille. Tilaisuuksissa tarkastellaan perusteellisesti valittua aihealuetta sekä taustoitetaan tulevia tapahtumia. Tavoitteena on etenkin pitkäaikaisten suhteiden solmiminen ja ylläpito sekä mahdollisuus avoimeen keskusteluun.

Visuaalinen ilme

Uudesta ohjelmakaudesta kertovalle aineistolle tehdään yhtenäinen visuaalinen ilme. Ilme viestii yhtenäisestä ohjelmasta, joka kattaa koko Manner-Suomen. Visuaalinen ilme muodostuu graafisesta elementistä, joka löytyy kaikesta ohjelmasta kertovasta materiaalista, kuten ohjelma-asiakirjasta, ohjelmaan liittyvistä selvityksistä, arvioinneista, esitteistä, oppaista, internetsivuilta, kansioista, lehti-ilmoituksista ja kalvopohjista.

Seuranta

Säännöllinen seuranta varmistaa, että viestintätarpeiden suhteen ollaan ajan tasalla ja että viestinnässä toteutuu asiakaslähtöinen lähestymistapa. Seuranta myös varmistaa, että resursseja käytetään tehokkaasti viestintästrategian toteuttamista tukevalla tavalla.

Viestintäsuunnitelma

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalle 2007–2013

Tämä viestintäsuunnitelma koskee koko ohjelmakautta 2007–2013. Suunnitelma perustuu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintästrategiaan 2007–2013, jossa on asetettu ohjelmakauden viestinnän yleiset suuntaviivat ja tavoitteet. Viestintäsuunnitelmassa eritellään viranomaisten viestintävastuut, keskeiset viestinnän alueet, välineet ja seurantatavat. Suunnitelmaa voivat oman toimintansa pohjana käyttää kaikki tahot, jotka osallistuvat ohjelmasta viestimiseen.

Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto ja maaseutuverkostoyksikkö sovittavat vuoden 2008 ja sen jälkeiset viestintäsuunnitelmansa yhteen siltä osin, kun ne koskevat ohjelmaviestintää. Suunnitelmissa määritellään asiat ja tapahtumat, joita kyseisen vuoden aikana erityisesti halutaan painottaa. Eri vuosille voidaan tällöin valita eri teemoja tai painopistealueita, jotta viestintä säilyy dynaamisena koko ohjelmakauden. Lisäksi vuosittaisissa suunnitelmissa täsmennetään kohderyhmät, joille viestintää sinä vuonna erityisesti suunnataan, sekä viestintäkanavat, joihin panostetaan. Vuosittaisiin viestintäsuunnitelmiin sisällytetään viestinnän vuosibudjetti. Ohjelman vuosittaiset viestintälinjaukset käsitellään suunnitelmaa edeltävänä vuonna (poikkeuksena vuoden 2007 suunnitelma) Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman seurantakomiteassa.

Ohjelmaviestintää tekevät muut tahot kokoavat halutessaan omien toimintatapojensa mukaiset viestintäsuunnitelmansa, jonka teemat ja painopistealueet ne voivat sovittaa yhteiseen viestintäsuunnitelmaan.

Viestinnän toteuttamisessa keskeinen asema on yhteisellä koko kauden kattavalla viestintäsuunnitelmalla, selvillä tehtävien ja vastuiden jaoilla sekä viestintätahojen tiiviillä keskinäisellä yhteydenpidolla.

Viestintäsuunnitelman toteuttamisessa keskeiset toimijat ovat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto sekä maaseutuverkostoyksikkö. Viestintäsuunnitelmaa laadittaessa on kuultu aluehallintoa ja keskeisiä sidosryhmiä.

Tämän viestintäsuunnitelman on laatinut maa- ja metsätalousministeriön Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 viestintäsuunnitelmaa valmisteleva ryhmä sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintäsuunnitelman 2007–2013 toteutusta yhteen sovittava ryhmä. Jälkimmäisessä ryhmässä on edustajia maa- ja metsätalousministeriöstä, Maaseutuvirastosta ja maaseutuverkostoyksiköstä. Viestintäsuunnitelma hyväksytään Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 seurantakomiteassa joulukuussa 2007.

Viestintävastuut ja kohderyhmät

Valtaosa ohjelmaa koskevista viestintätehtävistä on hallintoviranomaistehtäviä. Ohjelman hallintoviranomainen on maa- ja metsätalousministeriö, mutta viestinnän hallintoviranomaistehtäviä toteuttavat sen lisäksi myös Maaseutuvirasto, TE-keskukset ja paikalliset toimintaryhmät. Viestittäviä asiakokonaisuuksia, jotka ovat hallintoviranomaisvastuulla, ovat muun muassa säädösvalmistelu, talousarvio, tukihaku sekä ohjelman seuranta ja tulokset.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö on hallintoviranomainen ja ohjelma-asiakirjan vastuuviranomainen.

Viestintärooli: Maa- ja metsätalousministeriö vastaa viestinnästä, joka koskee ohjelma-asiakirjaa, ohjelmaan liittyviä poliittisia linjauksia, ohjelmanmuutoksia, rahoituskehyksiä, seurantakomitean kokouksia, säädösvalmistelua, säädöksiä ja talousarviota. Ministeriö tiedottaa myös ohjelman tuloksista, vaikutuksista, vuosikertomuksista, arvioinneista ja tutkimuksista. Ministeriön vastuulla on lisäksi tiedottaa Euroopan komission tekemistä ohjelmaa koskevista linjauksista sekä tiedottaa Euroopan komissiolle ohjelmaan liittyvistä asioista.

Viestinnän kohderyhmiä: Euroopan komissio, kansalliset viranomaiset, toiset ministeriöt, poliittiset päättäjät, TE-keskukset, paikalliset toimintaryhmät, tiedotusvälineet, mahdolliset tuensaajat, tuenhakijat ja suuri yleisö.

Maaseutuvirasto

Maaseutuvirastolla on hallintoviranomaisen viestintätehtäviä.

Viestintärooli: Ohjelman toimeenpanon viestinnästä vastaa Maaseutuvirasto. Tämä tarkoittaa viestintää siitä, millaisia eri tukimuotoja ohjelma tarjoaa, mitkä ovat tukien

ehdot, hakuajat ja tukia koskevat säädökset. Virasto tiedottaa myös tukien maksatuksesta, valvonnasta sekä koulutuksesta, jota järjestetään eri puolilla maata ohjelmaan liittyen. Virasto myös vastaa tukitietojen julkisten osien tietojen tuottamisesta ja julkaisusta vuosittain.

Viestinnän kohderyhmiä: alue- ja paikallishallinnon toimijat, kuten TE-keskusten maaseutuosastot, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, neuvonta- ja tuottajajärjestöt, paikalliset toimintaryhmät, maakuntien liitot, ympäristökeskukset, tiedotusvälineet, tuenhakijat, tuensaajat ja suuri yleisö.

Maaseutuverkostoyksikkö

Maaseutuverkostoyksikkö toteuttaa viestintää yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimijoita voivat olla muun muassa maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto, TE-keskukset, kunnat, neuvontajärjestöt, paikalliset toimintaryhmät ja ympäristökeskukset.

Viestintärooli: Maaseutuverkostoyksikkö tukee eri viestintätahojen keskinäistä yhteydenpitoa, jolloin myös tieto eri toimijoiden harjoittamasta viestinnästä välittyy. Hyvistä käytännöistä tiedottamisella on keskeinen rooli. Verkostoyksikkö myös kokoaa ja välittää viestintämateriaalia kuten kalvoja ja esitteisiin tarvittavaa materiaalia. Se vastaa www.maaseutu.fi -internetsivujen kehittämisestä ja ylläpidosta sekä tukee Maaseutuvirastoa viestintätehtävissä, jotka koskevat hanke- ja tukitietojen julkisia osia.

Viestinnän kohderyhmiä: suuri yleisö, maaseutuverkoston jäsenet (mm. TE-keskukset, paikalliset toimintaryhmät, viranomaiset ja välittävät toimielimet), tuensaajat ja mahdolliset tuensaajat, ohjelmaa toteuttavat tahot, tiedotusvälineet, Euroopan unionin muiden jäsenmaiden verkostoyksiköt ja Euroopan unionin maaseutuverkostoyksikkö.

Alueelliset ja paikalliset toimijat

1) Viranomaiset: TE-keskusten maaseutuosastot, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, alueelliset ympäristökeskukset ja läänineläinlääkärit.

Viestintärooli: alue- ja paikallishallinnon viranomaiset viestivät Maaseutuviraston kanssa ohjelmaan liittyvien toimenpiteiden tukien hausta, maksatuksesta ja muusta toimeenpanosta maakunnissa ja kunnissa. Alue- ja paikallishallinnon viranomaiset viestivät yhdessä maaseutuverkostoyksikön ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa ohjelman tuloksista ja vaikutuksista maakunnissa ja kunnissa.

Viestinnän kohderyhmiä: välittäjäorganisaatiot (paikalliset toimintaryhmät, maakuntien liitot, neuvonta- ja tuottajajärjestöt, maaseudulla toimivat muut järjestöt ja yhdistykset), tuensaajat, mahdolliset tuensaajat ja tiedotusvälineet.

2) Välittäjäorganisaatiot: esim. paikalliset toimintaryhmät, maakuntien liitot, neuvonta- ja tuottajajärjestöt, maaseudulla toimivat järjestöt ja yhdistykset.

Viestintärooli: Alueelliset ja paikalliset toimijat tukevat ohjelman tukihakuun ja hakemusten käsittelyyn liittyvää viestintää sekä ohjelman tuloksista ja vaikutuksista kertovaa viestintää.

Viestinnän kohderyhmiä: yksittäiset tuensaajat, yhteisöt, kunnat, tiedotusvälineet ja välittäjäorganisaatiot.

3) Tuensaajat

Mikäli ohjelman mukainen toimi johtaa investointiin, jonka kokonaiskustannukset ylittävät 50 000 euroa, on tuensaajan pystytettävä tiedotuskyltti, joka kertoo investoinnin rahoituksesta. Tiedotuskyltti on myös pystytettävä rakennuskohteisiin, joiden kokonaiskustannukset ylittävät 500 000 euroa sekä paikallisten toimintaryhmien toimitiloihin. Tiedotuskylttejä koskevat säännöt vahvistetaan ns. toimeenpanoasetuksen (EY) N:o 1974/2006 liitteessä VI.

Maaseutuverkostoyksikkö kilpailuttaa kylttien valmistajan ja suunnittelee kylttien ulkoasun yhteistyössä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintäsuunnitelman 2007–2013 toteutusta yhteen sovittavan ryhmän kanssa. Maaseutuverkostoyksikkö toimittaa valmiit kyltit TE-keskuksille ja toimintaryhmille.

TE-keskukset ja toimintaryhmät huolehtivat siitä, että tuensaajille toimitetaan viimeisen maksatuksen yhteydessä vaadittavat tiedotuskyltit.

Sidosryhmät

Ohjelma-asioista ajan tasalla pidettäviä yhteistyökumppaneita ovat edellä lueteltujen tahojen lisäksi muun muassa Ahvenanmaan maakunnan hallitus, rakennerahastojen toimeenpanosta huolehtivat viranomaiset, maaseutua ja maataloutta tutkivat tutkimuslaitokset, yliopistot, kansalaisjärjestöt, ympäristö-, eläinsuojelu-, maaseudun kehittämis-, sekä kylien kehittämisjärjestöt ja yhdistykset sekä nais-, nuoriso- tai kulttuurityötä tekevät organisaatiot.

Viestinnän pääalueet

Ohjelmaviestintä on monipuolista. Ohjelman olemassaolosta, vaikutuksista ja tuloksista kertomisen lisäksi tiedotetaan yksityiskohtaisesti eri tukimuodoista. Viestinnässä korostuu ”ruohonjuuritaso”, kuten esimerkit siitä, mitä ohjelman toimenpiteillä on saatu aikaan.

Ohjelman keskeisenä tavoitteena on parantaa maa- ja metsätalouden kilpailukykyä, tukea ympäristöystävällistä ja kestävää maataloutta, edistää maaseudun ihmisten ja eläinten hyvinvointia, monipuolistaa yritystoimintaa sekä kannustaa paikallislähtöiseen kehittämistyöhön. Näistä ohjelman yhteiskunnallisista tavoitteista kerrotaan viestinnän eri pääalueiden kautta. Tällä tavoin selkiytetään ohjelman merkitystä suomalaisen maaseudun kehittämiseksi sekä sen taustalla vaikuttavia tekijöitä (kuten miksi hankkeita rahoitetaan ja miksi ohjelmatyötä tehdään).

1) Hyvät käytännöt

Ohjelman tuloksista ja vaikutuksista kerrotaan ensisijaisesti hyvien käytäntöjen kautta. Hyvä käytäntö voi esimerkiksi olla hyvä tapa rakentaa erityisympäristötuen mukainen kosteikko, maaseudun elintarvikeyrityksen menekinedistämisen kampanjan toteuttaminen tai hyvä tapa suunnitella ja toteuttaa maaseudun kehittämishanke.

Maaseutuverkostoyksikkö luo järjestelmän, jolla hyviä käytäntöjä kerätään toimintalinjoittain, toimenpiteittäin ja alueittain. Verkostoyksikkö voi kutsua tarkoitusta varten koolle asiantuntijatahoja tai perustaa työryhmän, jossa voi olla esimerkiksi viranomais- tai tukineuvontaan ja tutkimukseen osallistuvien tahojen edustajia.

Maaseutuverkostoyksikkö levittää eri tavoin tietoa hyvistä käytännöistä. Muut viestinnästä vastaavat tahot auttavat verkostoyksikköä hyvien käytäntöjen keräämisessä ja osallistuvat niistä tiedottamiseen internetsivujen, sähköisten uutiskirjeiden tai muiden kanavien kautta. Käytännöistä kerrotaan koulutuksissa ja tapahtumissa, ja niitä tarjotaan tiedotusvälineille materiaaliksi.

2) Ohjelma, sen mahdolliset muutokset, Euroopan unionin poliittiset linjaukset, kansalliset poliittiset linjaukset, valtakunnalliset seminaarit, rahoitus, säädökset

Ohjelmamuutoksista, Euroopan unionin ja muista poliittisista linjauksista viestii pääasiassa maa- ja metsätalousministeriö. Ministeriö tiedottaa myös rahoituksesta ja säädöksistä. Valtakunnallisista seminaareista tiedottaa niitä järjestävä taho yhteistyössä maaseutuverkostoyksikön kanssa.

3) Tukiehdot, hakuajat, koulutukset, valvonta

Maaseutuvirasto tiedottaa ohjelman toimeenpanosta eli tukien ehdoista, hakuajoista, ohjelmaan liittyvästä koulutuksesta ja valvonnoista. Erityisesti tuenhakijat ja -saajat sekä viranomaiset pidetään ajan tasalla toimeenpanon ajankohtaisista asioista käyttämällä monipuolista viestintää, esimerkiksi tiedotteita ja internetsivuja.

4) Hanke- ja tukitietojen julkiset osat

Hallintoviranomainen julkistaa vuodesta 2008 alkaen vuosittain luettelon tuensaajista ja julkisen rahoituksen määrät toimittain. Maaseutuvirasto vastaa tietojärjestelmistä, varmistaa niiden julkisten osien tietosisällön ja tuottaa tiedon saataville. Maaseutuverkostoyksikkö osallistuu julkisista osista tiedottamiseen.

5) Arvioinnit ja tutkimukset

Ohjelman eri osatekijöiden (kuten tukimuotojen, toimenpiteiden sekä hakijoiden ja viranomaisten toimintatapojen) toteutumista seurataan tutkimuksilla ja arvioinneilla, joista tiedottaa ensisijaisesti maa- ja metsätalousministeriö. Tutkimuksista ja arvioinneista kerrotaan eri kohderyhmät huomioon ottaen muun muassa internetsivujen ja julkaisujen kautta sekä koulutusten ja tapahtumien yhteydessä.

6) Alue- ja paikallishallinnon viestinnän tukeminen

Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto sekä maaseutuverkostoyksikkö tuottavat pohjatekstejä, joissa kerrotaan perustietoa ohjelmasta. Eri viestintätahot voivat käyttää tekstejä erilaisiin esitteisiin tai kalvoihin ja muokata tietoa omien painopistealueidensa mukaisesti.

Viestinnän välineet

Internet

Maaseudun kehittämisohjelmaa käsitteleville asioille on perustettu internetsivusto www.maaseutu.fi / www.landsbygd.fi, joka linkitetään maaseudun kehittämistyötä tekevien keskeisten viranomaisten ja sidosryhmien sivustoihin. Sivut palvelevat

asiakslähtöisesti kaikkia, jotka haluavat tietoa maaseudun kehittämisestä. Sivuille perustetaan koulutuskalenteri, ja niillä esitellään laajalti hyviä käytäntöjä. Sivuille myös linkitetään kaikki ohjelman toteutukseen liittyvät julkiset tiedot kuten säädökset, lomakkeet, tukien haku- ja maksatusohjeet sekä toimenpiteiden toteutukseen liittyvät asiat. Lisäksi sivusto linkitetään Euroopan muiden maaseutuverkostojen sivuille ja Euroopan komission internetsivulle, joka esittelee maaseuturahaston.

Maa- ja metsätalousministeriö tuottaa internetsivuilleen www.mmm.fi tietoa ohjelma-asiakirjasta ja ohjelmasta. Tämä tarkoittaa muun muassa tietoa arvioinneista ja tutkimuksista, EU:n maaseutupoliittisista linjauksista ja kansallisista poliittisista linjauksista sekä seurantakomitean työstä.

Maaseutuviraston sivuilla www.mavi.fi on eri tukimuotoja koskeva tieto. Maaseutuviraston internetsivuilta löytyy tietoa muun muassa eri tukimuodoista ja -järjestelmistä, tukien myöntämisen ehdoista ja hakuajoista, lomakkeista, oppaista sekä hanke- ja tukitietojen julkisista osista.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa ohjelmakauden alussa eri internetsivujen rakentamisesta, mutta jo vuoden 2007 aikana sivustot siirtyvät kunkin organisaation vastuulle.

Ekstranet

Ekstranet "Aitta" jatkaa toimintaansa hallinnon sisäisenä tiedotuskanavana, josta löytyy muun muassa tietoa hallinnolle suunnatuista koulutustilaisuuksista sekä viljelijätukihakemuksiin liittyvistä asioista. Pällekkäisyyksien välttämiseksi Aittaan tehdään tarvittaessa linkkejä ohjelmasta kertoville internetsivuille. Aitan käyttäjäryhmiä ovat keskushallinto, TE-keskukset ja kunnat, ja sen ylläpidosta vastaa Maaseutuvirasto.

Paikallisille toimintaryhmille tehdään oma ekstranet, jonka käytännön toteutuksesta ja ylläpidosta vastaa maaseutuverkostoyksikkö. Viranomaistietoa sivustolle tuottavat maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto, jotka myös vastaavat viranomaistiedon oikeellisuudesta.

Uutiskirjeet

Ohjelmaviestinnässä käytetään pääasiallisesti kahta uutiskirjettä, Liiteriä ja Versoa, ellei ohjelmakauden aikana ilmene tarvetta perustaa uutta uutiskirjettä. Liiteri on maaseudun kehittäjien uutiskirje, jossa kerrotaan myös Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän uutisista. Verso on maatalousuutisten uutiskirje, jonka pääasiallisia kohderyhmiä ovat viljelijät ja maataloushallinto. Versossa kerrotaan myös muista kuin EU-osarahoitteisista tuista.

Uutiskirjeiden jakelulistoja ylläpitää maa- ja metsätalousministeriön viestintäyksikkö. Niiden ilmestymisaikataulua voidaan tarvittaessa tihentää tai tehdä tiettyyn teemaan keskittyvä erikoisnumero.

Maa- ja metsätalousministeriö tuottaa uutiskirjeisiin sisältöä muun muassa arvioinneista, tutkimuksista sekä poliittisista linjauksista. Maaseutuvirasto tuottaa sisältöä muun muassa eri tukimuodoista ja -järjestelmistä sekä niiden toimeenpanoon liittyvistä asioista. Maaseutuverkostoyksikkö kertoo omasta toiminnastaan, hyvistä käytännöistä, koulutuksesta ja kansainvälisistä asioista. Uutiskirjeet kokoaa maa- ja metsätalousministeriö.

Esitteet, oppaat ja käsikirjat

Jokainen ohjelmaviestintään osallistuva taho tekee esitteitä, jotka se suuntaa omille viestinnän kohderyhmilleen. Ohjelmakauden alussa maa- ja metsätalousministeriö tekee yleistajuisen uudesta ohjelmakaudesta kertovan esitteen sekä kalvosarjan.

Hallinnolle suunnatut oppaat ja käsikirjat on tarkoitettu päätöksenteon tueksi paikallis- ja aluetason toimijoille sekä tuenhakijoille. Maaseutuvirasto vastaa oppaiden ja niihin pohjaavien kalvosarjojen teksteistä, kuvituksesta ja ulkoasusta. Maaseutuvirasto myös jakaa oppaat ja tiedottaa niiden olemassaolosta maaseutuverkostoyksikön avustamana. Ministeriö antaa tarvittaessa oppaiden asiasisältöihin liittyvää asiantuntija-apua.

Lisäksi tehdään vuosittainen hakuopas sekä haun tueksi tarpeen mukaan täydentäviä ja neuvonnallisia oppaita.

Mediayhteydet ja tiedotteet

Jokainen viestintätaho tekee tiedotteita, järjestää tiedotustilaisuuksia ja toimittajien taustatilaisuuksia tarpeen mukaan omalta vastuualueeltaan ja omasta toiminnastaan.

Maa- ja metsätalousministeriö järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuuksia muun muassa poliittisista linjauksista, ohjelmamuutoksista, ohjelman arvioinneista, tuloksista ja vaikutuksista sekä seurantakomitean kokouksista.

Maaseutuvirasto järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuuksia muun muassa tukijärjestelmien käyttöönotosta ja muutoksista sekä hakuajoista ja muusta ohjelman toimeenpanosta.

Maaseutuverkostoyksikkö järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuuksia muun muassa maaseutuverkoston toiminnasta sekä ohjelman tuloksista ja hyvistä käytännöistä. Maaseutuverkostoyksikkö myös avustaa niin sovittaessa ministeriötä ja Maaseutuvirastoa.

Messut ja seminaarit

Messu- ja seminaariesiintymisten järjestäminen ja niille osallistuminen harkitaan tapauskohtaisesti. Sekä asiakkaiden kannalta että tehokkuuden näkökulmasta on suositeltavaa, että maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto ja maaseutuverkostoyksikkö esiintyvät yhdessä tilaisuuksissa. Ne myös ideoivat yhdessä tapahtumien teemoja.

Päävastuu tilaisuuksien käytännön järjestelyistä on maaseutuverkostoyksiköllä, joka myös osallistuu ohjelmasisältöjen tuottamiseen.

Viestinnän aikataulua pääpiirteittäin

Ohjelmakauden alussa viestitään aktiivisesti tuensaajille ja mahdollisille tuensaajille ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista. Vuosina 2007 ja 2008 panostetaan lisäksi erityisesti hallinnon sisäisen tiedonkulun toimivuuteen ja keskitytään uusien internetsivustojen sisältöjen tuottamiseen.

Ohjelmakauden keskivaiheilla viestinnässä painotetaan hyviä käytäntöjä ja sidosryhmäviestintää. Hyvistä käytännöistä tuotetaan säännöllisin väliajoin materiaalia internetiin vuodesta 2008 alkaen. Vuonna 2008 uudistetaan Aitta-ekstranetiä sekä perustetaan paikallisten toimintaryhmien ekstranet. Vuonna 2010 valmistuu ohjelman väliarviointi, jonka julkaisemisesta järjestetään tiedotustilaisuus.

Ohjelmakauden jälkipuolella viestinnän painopiste siirtyy ohjelman vaikutuksiin ja tuloksiin, kohderyhmänä erityisesti suuri yleisö.

Visuaalinen ilme

Ohjelmaviestinnässä käytetään Euroopan unionin lippua. Ohjeet EU-lipun käyttöön löytyvät ns. toimeenpanoasetuksen (EY) N:o 1974/2006 liitteestä VI. Lipun yhteydessä tulee olla seuraava tunnuslause: ”Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin”. Mikäli tunnuslauseelle ei ole riittävästi tilaa, kirjoitetaan lipun alle ”maaseuturahasto”.

Mikäli tuki rahoitetaan Leader-toimintatavan kautta, tulee viestintämateriaalissa olla EU-lipun lisäksi Leader-tunnus. Harkinnan mukaan voidaan käyttää muitakin tunnuksia, kuten järjestön tai yhdistyksen omaa logoa. EU-lipun tulee olla samanarvoinen

kansallisten ja alueellisten tunnusten kanssa. Ohjelmasta kertovassa aineistossa suositellaan lisäksi käytettäväksi ohjelman visuaalista elementtiä.

EU-lippu, Leader-tunnus ja ohjelman visuaalinen elementti ohjeistuksineen ovat saatavilla www.maaseutu.fi -sivuilta. Samalta sivustolta on saatavissa myös maa- ja metsätalousministeriön kokoama ohjeistus ohjelmaviestinnälle.

Seuranta ja arvioinnit

Viestinnän toimivuutta seurataan säännöllisesti, jotta voidaan varmistua, että resursseja käytetään tehokkaasti viestintästrategian toteuttamista tukevalla tavalla. Ohjelman tunnettuutta ja imagoa viestinnän keskeisten kohde- ja sidosryhmien sekä median keskuudessa seurataan muutaman vuoden välein. Erityistä huomiota kiinnitetään hyvien käytäntöjen, ohjelman tulosten sekä Euroopan yhteisön roolin näkymiseen tiedotusvälineissä. Tarkastelun välineinä ovat mediaseuranta ja barometrit.

Keskeisten viestintävälineiden toimivuutta selvitetään säännöllisesti lukija- ja käyttäjätutkimuksilla. Verkkoviestinnän tavoitavuutta seurataan myös pitämällä lukua verkkopalveluiden kävijämääristä. Palautteen sisältöä ja palautejärjestelmän toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Mahdollisten yksittäisten viestintähankkeiden onnistumista arvioidaan niiden päätyttyä. Tilaisuuksien osanottajamääriä seurataan ja tilaisuuksista kerätään palautetta, jota hyödynnetään uusien tilaisuuksien ja hankkeiden suunnittelussa. Myös ohjelmaviestintään osallistuvien tahojen käsityksiä viestinnästä ja viestinnän koordinoinnista selvitetään kyselyjen avulla.

Ohjelmaviestinnän strategisten suuntaviivojen toteutumista tarkastellaan arvioinneissa, joissa kiinnitetään huomio muun muassa viestinnän ajoitukseen, yksityiskohtaisuuden riittävyyteen ja ymmärrettävyyteen. Väli- ja loppuarvioinnin yhteydessä kartoitetaan myös ohjelmaviestintää ja tarkastellaan ohjelman tunnettuutta kohderyhmittäin.

Vuosittaisten viestintäsuunnitelmien toteutumista tarkastellaan vuosikertomuksissa, joiden viestintää koskevat osat käydään läpi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintäsuunnitelman 2007–2013 toteutusta yhteen sovittavassa ryhmässä.

Ohjelmaviestinnän rahoitus

Valtaosa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan liittyvästä viestinnästä rahoitetaan teknisestä avusta. Teknistä apua koskevissa suunnitelmissa viestintään on varattu vuosille 2007–2013 yhteensä 4 267 000 euroa. Summasta kaavaillaan jaettavaksi

maa- ja metsätalousministeriölle 300 000 euroa, Maaseutuvirastolle 1 500 000 euroa ja maaseutuverkostolle 2 467 000 euroa.

Lisäksi kaikille TE-keskuksille osoitetaan teknisen avun rahoitusta, jota voi käyttää myös viestintään. Maaseutuverkoston rahoitus ja varojen käyttö määritellään Suomen maaseudun kehittämisstrategiassa, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa sekä säädöksissä ja maaseutuverkoston toimintasuunnitelmassa.

Maaseutuvirasto tekee ehdotuksen teknisen avun käyttösuunnitelmaksi. Teknisen avun käyttösuunnitelma käsitellään edellisen vuoden aikana Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman seurantakomiteassa. Maa- ja metsätalousministeriö vie teknisen avun käyttösuunnitelman (maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain 1443/2006 ja valtioneuvoston asetuksen maaseudun kehittämisohjelman teknisestä avusta 25/2007 mukaisesti) raha-asiain valiokunnan käsittelyyn, jonka jälkeen ministeriö vahvistaa sen.